

Hajnal Ward Judit – Nicholas Allred – Jennifer Coffman

Nyári történetek

Virtuális könyvklub egy amerikai egyetemen

Milyen stratégiákat alkalmaznak a könyvtárak napjainkban, amikor foggal-körömmel harcolnak minden fillérért, amit támogatóiktól a koronavírust megelőző időkben kaptak? Kire számíthatnak a könyvtárosok az olvasó-könyvtárhasználó-finanszírozó figyelméért vívott csatában? Egymásra, vagyis a kollégák leleményességére és nagylelkűségére. Ebben a szellemben szeretnénk megosztani nyári tapasztalatainkat, hátha az eltérő alapfeltételek ellenére, egyik-másik eleme ötletet ad vagy megoldást inspirál valamelyik könyvtárban.

S. O. S. a virtuális könyvtárban

Három héttel a nyári szemeszter kezdete előtt jött a váratlan kérés, hogy kelene valamiféle nyári olvasóprogram az egyetemi könyvtárban. Pontosabban a *könyvtárból*, mert már javában a karantén idejéről beszélünk. A kérés, jollehet későn érkezett, teljesen jogos volt. Hátterében az állt, hogy nyáron az egyetemi könyvtár rendszerint külön anyagi juttatásban részesül a nyári kurzusok bevételeiből. Az összeg rendes körülmények között a nagykönyvtár hosszabbított, nem nyári nyitvatartását szolgálja, beleértve azt is, hogy az őszi és tavaszi félévhez hasonlóan állunk a diákok rendelkezésére könyvkölcsönzéssel, tájékoztatási szolgáltatásokkal, programokkal és tanulóhelyiségekkel.

Az idei nyár ellenben nem úgy kezdődött, mint bármelyik korábbi, amit előre sejtettünk, alaposan felvértezve magunkat a távoktatásra. De arra nem számítottunk, hogy élve az intenzív távoktatás és az évközi órákhoz képest valamivel kedvezőbb árfekvés előnyeivel, az idén sokkal nagyobb arányban jelentkeznek diákok. A magasabb számú hallgatóság valós oka a mai napig rejtély. Talán az egye-

temi kampuszokról márciusban hazaküldött diákok ekkor még nem tudták, hogy az ősszel vissza tudnak-e jönni, meg tudják-e fizetni majd a tandíjat, vagy lesz-e más oktatás is, mint virtuális. Talán unatkoztak otthon, haverok nélkül, gyakran a szülői ház szuterénjében elbarikádozva magukat az amerikai koronavírus-helyzet napi híreitől. A könyvtár nem kívánta elveszíteni a jelentős összegű nyári támogatást, így az nem volt választási lehetőség, hogy nemet mondjunk a kérésre.

A virtuális könyvtári szolgáltatások ekkor már nem gyerekcipőben jártak egyetemünkön. Az évtizedek óta sikeresen működő virtuális tájékoztatás (e-mail és chat a Springshare LibAnswers és LibChat alkalmazásaival) szinte azonnal képes volt a közel háromszorosára növekedett igény kielégítésére. A kiadók és terjesztők jóvoltából egyre nagyobb számban váltak otthonról elérhetővé elektronikus folyóiratok és könyvek. A beszerzés kizárólag online forrásokra korlátozódott, és az oktatói kérésre megrendelt e-könyvek akár 24 órán belül rendelkezésre álltak.

A nagyobbik kérdés az volt, hogy a társadalmi-fizikai távolságtartás szabályainak betartásával és betartatásával képes-e a könyvtár az intellektuális közösség érzését kelteni távolról, virtuálisan, amikor az ilyen kezdeményezések gyakran a könyvtár falai között is nehézségekbe ütköznek. A páros és páratlan napokon felváltva a könyvtárban és otthonról dolgozó személyzet okos időbeosztásával az érintés nélküli könyvkölcsönzés és digitalizálás viszonylag egyszerűen megvalósítható. De lehet-e érdemi oktatást biztosítani és figyelemre méltó, releváns és érdekes közösségi programokat szervezni az elektronikus oktatási rendszereken és kommunikációs platformokon keresztül?

Szűkebb értelemben és a korábbi sikeres könyvtári programjainkból kiindulva, számunkra a legnagyobb kérdés az volt, hogy lehet-e egyáltalán olyan programot szervezni, ami nem csupán a személyes részvétellel rendezett esemény számalmas imitációja, hanem kezdettől fogva figyelembe veszi az oktatórendszer és videokonferencia-felület lehetőségeit és korlátait, vagyis eleve „virtuálisan született”.

A kínálatban: nyári történetek

Nem titok, hogy az amerikai egyetemeken a tanórán kívüli tevékenység legalább annyira fontos, ha nem fontosabb, mint az oktatás. A kampuszokon éjjel-nappal pezseg az élet. A Rutgers Egyetemen közel nyolcszáz¹ diákegyesület, sportklub, görögbetűs ház, vallási, nemzeti, kulturális csoport vagy tudományos társaság és alkalmi társulás várja jobbnál jobb programokkal az egyetemistákat, akik számára ezek az események jelentik egyetemi éveik legjavát (széles érdeklődési körben, mint például hastánc, kabaré, hegymászás, énekkar, tekézés és rádiózás). Hétvégeken pedig a sportesemények (amerikai futball, kosárlabda, foci és Rutgers-félmaraton) mellett tánccmaraton, vetélkedők, színházi és operaelőadások és filmfesztivál. Sorolni is sok, mi minden szórakoztatja a diákságot.

Míndez a múlté. Az idei nyári szemeszterben a programszervezők összes kreatív energiájukat arra fordították, hogy milyen online programokkal lehetne kielé-

gíteni az új igényeket. Olyan megoldások születtek, mint az e-sport, Super Mario torna, különféle vetélkedők, tánc otthon, képzőművészeti, irodalmi és fotópályázat, makerspace workshop, valamint a mi programunk, a virtuális könyvklub is ott szerepelt a kínálatban.

Külsőin: szerencsés véletlen, avagy légy készen!

A programszervezők a könyvklub célkitűzését nem hivatalosan így határozták meg: virtuális közösség létrehozása egy könnyed és szórakoztató nyári olvasóprogram segítségével. Mitagadás, eredeti (köztünk szólva nem túl alaposan átgondolt) terveik között mindössze annyi szerepelt, hogy valami olvasnivalót kéne adni az unatkozó diákok kezébe, amiről majd ők szépen magukban elvitatkoznak. Ehhez képest nagy volt a meglepetés, hogy egy viszonylag profi könyvklubos csapattal kerültek szembe.

Korábbi tapasztalataink alapján számunkra nyilvánvaló volt, hogy sokkal többet tudunk ajánlani, mint a szórakoztató olvasnivalók listája. Amit persze nem kell lebecsülni, hiszen azt, hogy milyen szintű olvasottság és tudás szükséges annak összeállításához, csak az tudja, aki már valaha összeállított egy ilyen listát. Nem beszélve a célközönség ismeretéről, beleértve az érdeklődési kört, az olvasásra szánt időt, hozzáférhetőséget, időbeosztást és így tovább.

A nyári kurzus négyhetes, hathetes vagy nyolchetes lehet, nyolc különböző kezdési időponttal. Ezt kellett figyelembe venni ahhoz, hogy lehetőleg olyan időrendet alakítsunk ki, amely minél több diák számára lehetőséget ad a részvételre. A rendelkezésre álló, mindössze háromhetes felkészülési időt figyelembe véve igyekeztünk minél többet újrahasznosítani korábbi tapasztalatainkból és a meglévő anyagainkból, elsősorban a 2019/2020-as tanévben működő Books we read² programunk alapján. Az egy kampuszra és egy könyvtárra összpontosító kezdeményezés március közepétől kezdve kizárólagosan online üzemelt, az egyetem által rendelkezésünkre bocsátott, WordPress-alapú, <https://sites.rutgers.edu/> ol-

dalon. A fizikai könyvtárhoz kötött tevékenységeket felváltották ezek interneten keresztül működő változatai: a különféle listák karantén idejére, könyvismeretések és egyéb blogbejegyzések, valamint az olvasmányokhoz való hozzáférés biztonságos módszereinek ismertetése.

A háttérinformációhoz tartozik még a rendelkezésre álló elektronikus oktatási környezet. A könyvklubhoz a Canvas³ távoktató program szolgálta az alapot, amelyben a hallgató minden információt ugyanazon a helyen talál, beleértve a könyvtári forrásokat: a kurzus témájába vágó LibGuide integrálható, és tartalmazza a chatfelületet is. Ezt némi tervezéssel és a kurzusnavigáció átalakításával a feladathoz igazítottuk. A Canvas-felületen tároltuk az olvasnivalókat a kiegészítő információkkal együtt, a tudnivalókat a szerzőről és egyéb műveiről, valamint a Kaltura vagy iMovie szoftverek jóvoltából általunk készített különböző, elsősorban reklámcélokat szolgáló videókat és animációs filmeket.

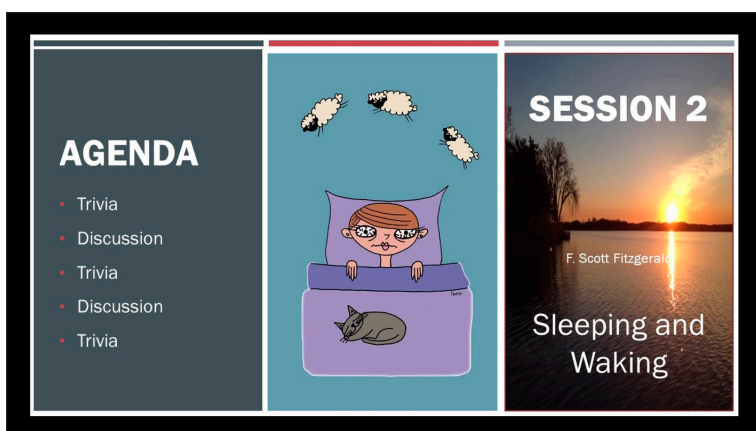
Reklámcélú videó

Heti rendszerességgel hirdetmények hívták fel a figyelmet az újdonságokra, programokra, eseményekre és vetélkedőkre. A BigBlueButton videokonferencia-szoftver tette lehetővé az élő vitákat a virtuális térben, és ezt használtuk a kétórás stábértekezletekre minden héten. A beépített videokonferencia-szoftver (a nyár végére a Canvasba integrálták a Zoomot és a Webexet is) használatának titkos célja az volt, hogy mindannyian – diákok, moderátorok és szervezők egyaránt – hozzászokjunk az alkalmazásokhoz, lehetőleg tét nélküli és stresszmentes környezetben.

A nyári könyvklub központi elemének a vitafórumot szántuk. A fórum funkció döntött a Canvas mellett, hiszen a könyvklubhoz szükség volt egy olyan felületre, ahol vitákat és beszélgetéseket lehet folytatni, egyetemi bejelentkezéshez kötött, tehát viszonylag védett környezetben, de mégsem névtelenül. A témához kapcsolódó fórumbejegyzések tükrözték legjobban a részvételt.

Belbecs: szükségből erényt!

A program alapját három novella és a hetente változó témák alapján folytatott vita képezte. A program az egyetemen rendkívül népszerű Neil Gaiman művével indult *How to talk to girls at parties* címmel. Ezt követte F. Scott Fitzgerald *Sleeping and waking* című novellája. A csúcspontot a közeli princetoni egyetemen és a tavaszi félévben a Rutgersen is kreatív írást oktató világhírű szerző, Joyce Carol Oates *Where is here?* című műve jelentette. Az intenzív nyári szemeszter terheit figyelembe véve ugyanis javasoltuk, hogy a könyvklub elnevezést megtartva inkább novellákat olvassunk. A nagy kérdés az volt, hogy minden hétre újat válasszunk, vagy inkább jobban elmélyedjünk kevesebb novellában. Mi az utóbbira tettük le a voksot.

Minél rövidebb, annál jobb – volt a mottónk. Úgy véltük, hogy akinek ideje és kedve van, az talál olvasnivalót az általunk összegyűjtött források és a diákok által javasolt könyvek között. A három alapszöveg legyen inkább könnyen és gyorsan emészthető, hogy mindenkinek jusson ideje az olvasásra, tekintet nélkül a lassabb tempóra vagy a sűrűn betáblázott nyári szemeszterre. Az irodalmi háttérismertek mint kritérium szándékosan hiányzott a jelentkezési feltételek közül.

A szövegek kiválasztásánál nagy súllyal esett a latba, hogy a hallgatók azonosulni tudjanak az olvasottakkal. A három novella a diákok számára ismerős témákkal foglalkozik: esetlen párbeszéd egy buliban, álmatlanul töltött éjszakák aggodalmai és a gyermekkori otthonba visszatérő felnőtt különös érzései. Ezek a szövegek sokféleképpen és sok szinten szólnak az olvasóhoz. Úgy véltük, hogy emiatt nem lesz nehéz beszélgetni róluk, és mindhárom témát kimeríthetetlennek ítéltük.

A program öt modulból állt. A bevezető modul a programról tájékoztatott, terveinket előre részletezve, hiszen a modulok időzítése miatt elsőre nem mindent láthat a hallgató. Itt magyaráztuk el, hogyan fog működni a program, mik

az elvárások, és közreadtunk egy egyoldalas, a programot áttekintő táblázatot. Szerepelt még a modulban egy egyperces videó *Miért olvassunk novellákat?* címmel, amelyben Nick kapacitálta a kétkedőket a nyári olvasásra, otthon, a könyvespolca előtt. Szintén Nicktől származik a *Hogyan olvassunk jól?* útmutató, amely arra bátorítja az olvasókat, hogy felejtsek el a középiskolai irodalomórák szenvedését, és ne is próbáljanak valamiféle eszmei mondanivalót keresni a szövegekben. Ehelyett úgy álljanak hozzá a beszélgetésekhez, mintha épp most sétáltak volna ki barátaikkal a moziból. A modul jelentős részét a jelszóval védett Canvas-felületen kívül a nyilvános LibGuide-ban is hozzáférhetővé tettük.⁴

Ugyancsak egész nyáron a hallgatók rendelkezésére állt a közösségi tér modulja. Eredetileg itt kértük meg a hallgatókat arra, hogy pár szóval mutassák be magukat. Ehhez egy könyvajánló vitafórumot készítettünk, miután feltűnt, hogy milyen szívesen írnak kedvenc olvasnivalóikról. A harmadik rész egyfajta Ki mit tud? vagy inkább X-Faktor módjára a kreatív versenykiírást tartalmazta három kategóriában: szöveg, kép és képzőművészet, amelyekhez a beadandó feladatok begyűjtésére szolgáló Canvas-elemet használtuk. Végezetül, ebben a modulban osztottuk meg az élő események felvételeit, és tettük közzé az egyetem tavalyi vendégével, Neil Gaimannel egy évvel ezelőtt készült, rendkívül tartalmas interjúnkat is.

A három, egyenként egy hónapos periódus Canvas-modulja egyoldalas áttekintéssel nyitott. A pármondatos kedvcsinálót linkek követték, a novella teljes szövegéhez és az egyes vitatémákhoz, heti bontásban. Itt reklámoztuk a két élő programot is: minden új periódust egy egyórás nyitó- és egy egyórás záróprogrammal tettünk még érdekesebbé. Az írói oldal volt a következő, ahol elsőként egy rövid életrajz szerepelt linkekkel további háttérismeretekhez és művekhez, beleértve az adott novella összes változatát: online, PDF vagy hangoskönyv formájában. A *Tudtad-e...?* elnevezésű rész egy icipici könyvtárismeretet is becsempészett a programba, mint például hogy lehet az egyetemi könyvtárban elektronikus könyveket és online videókat találni. Az oldal legutolsó elemeként egy-két videó szerepelt a szerző, vagyis Neil Gaiman és Joyce Carol Oates inspiráló szavaival, illetve F. Scott Fitzgerald esetében egy film- és fotómontázsából nyerhetek betekintést az olvasók az író életébe.

Ezután következett a vitafórum, négy kérdéssel az adott novellával kapcsolatban. Az új téma kedden reggel vált elérhetővé, és a teljes hónap alatt végig nyitva maradt. Minden egyes modult a könyvtár honlapján szereplő LibGuide-ot propagáló, még több olvasnivalót ajánló oldal zárta.

Beépített statisztika

Bármennyire is húzódozik az ember a Nagy Testvér folyamatos monitorozása ellen a Canvas-felületen, a hallgatók tevékenységének statisztikai dokumentálása nem elhanyagolandó napjainkban, amikor hetekkel a program zárása után még

mindig jelentéseket írunk. (Megjegyzés: a könyvtáros nem részesült külön díjazásban vagy könnyítésben egyéb feladataiban, és szabadságra sem mehetett a teljes időtartam alatt. A diákok rész munkaidőben dolgoztak, fejenként heti húsz-húsz órában.) A Canvas a következő adatokkal szolgált: a bejelentkezés időpontja és időtartama, hozzászólások a vitában, valamint ezek összegzése és egyénekre való lebontása. Az első hetekben a statisztika sokat segített a további tervezésben és kivitelezésben.

A széles körű propagandának köszönhetően 56 diák jelentkezett a programra. Legnagyobb részük az egész nyár folyamán velünk tartott. Az oldalak látogatottságának száma 6154 volt, ha a diákokat számoljuk, és 12 230, ha hozzáadjuk saját magunkat. Ez így szerepel a jelentéseinkben is, illusztrálva a programvezetőkre eső terheket. Tizenkét témában 196 fórumbejegyzés született, a sajtóunkat is beleértve. A posztok hosszúsága változatosnak bizonyult, de körülbelül egyharmaduk kifejezetten átgondolt és terjedelmes volt, ami egyértelműen arra utalt, hogy számos résztvevő nem sajnálta az időt és a fáradságot az érdemjeggyel nem járó Canvas-kurzuson. A résztvevők körülbelül fele egyáltalán nem járult hozzá a vitához. A nevekre egyenként rákattintva viszont aktivitásuk láthatóvá válik az oktatórendszerben, ami napokra lebontva mutatta, hány oldalt nyitottak meg. A Canvas olyan adatokkal is szolgált, hogy összesen mennyi időt töltöttek a rendszerben, amiből arra lehet következtetni, hogy az általunk kukkolókként emlegett diákok a közösségi médiában folytatott gyakorlatot preferálják.

Szerelem a ... idején

A valós idejű események közül az első és az utolsó vonzotta a legtöbb érdeklődőt. A programindító eseményre a szervezési okok miatti kései, pénteki időpont ellenére is közel húszan jelentkeztek. A BigBlueButton egyik nagy hátránya, hogy elég körülményesen és sok előkészülettel lehet a hallgatóságot bevonni a programba. Alapértelmezésben a résztvevők nincsenek jelen sem video, sem audio formában, így részvételük a chatbejegyzésekre és előregyártott kvízkérdésekre

korlátozódik, hacsak nem ruházzuk fel őket külön ezekkel a jogokkal. A várakozási idő alatt és kezdéskor bejátszott tematikus videoklipek, és a képes irodalmi vetélkedő kérdései ellenére is érkezett olyan vélemény chaten, hogy az esemény érdekesebb lenne a hallgatók nagyobb bevonásával. Erre a következőkben különös figyelmet fordítottunk, és a kisebb létszámú eseményeken, tíz fő alatt mindenkinek megadtuk az összes jogot és lehetőséget az aktív részvételre.

A legnagyobb eseményen ez azonban nem volt járható út. A világhírű íróő, Joyce Carol Oates villámlátogatására további korlátozásokat is be kellett vezetnünk. A menedzsment kérésének eleget téve a program bárki számára nyilvános volt, ami kizárta a Canvast. Helyette a *Webex Events* alkalmazásra esett a választás, ami az egyszerű, általunk ismert és szeretett sima, hétköznapi Webexhez képest tömegek számára is alkalmas. A másik fontos döntés tőlünk származott. A jelentkezési lapon a résztvevők előre beadhatták az íróőhöz intézendő kérdéseiket, ami a résztvevőkben azt az érzést keltette, hogy a párbeszéd a kérdéseik alapján folyik. A közel ötszáz jelentkező több mint hatszáz kérdést küldött be. A könyvtáros számára nem volt nehéz ezeket Excelben összegyűjteni, áttekinteni, feltárni és rendszerezni. A kérdések nagy része az írás mint mesterség témában érkezett (kb. 150), de sokan voltak kíváncsiak arra is, hogyan viseli a közeli Princetonban élő íróő a mostani helyzetet (kb. 45). Végezetül tíz kérdésben állapotunk meg, amelyek az íróő által felolvasott novellarészlettől vezették a hallgatóságot az írásművészetről szóló általánosabb és nagyobb lélegzetű gondolatok felé. A rendkívül tartalmas beszélgetés felvételének szerkesztett változata rövidesen elérhető lesz az őszi olvasóprogramunk számára.

Visszatérve a látogatottsági mutatókra, azt tapasztaltuk, hogy minden élő esemény jelentősen emelte az aznapi számot. A legnagyobb érdeklődés a Canvas- oldalak iránt a nyitóprogram napján mutatkozott, május 29-én 66 látogató járt az oldalon, és 1112 oldalt néztek meg. Hasonló adatokat mutat a nyílt hozzáférésű LibGuide, aminek összes (818) látogatásából 94 esett ugyanerre a napra.

Külön tanulmányt érdemelnének a különféle promóciós honlapok és közösségi média-alkalmazások, amelyeket egy tipikus amerikai egyetem be tud vetni egy ilyen eseménysorozaton. A Twitter, Facebook és Instagram hármasa mellett a legnagyobb hasznát az e-mail-bombáknak és az SMS-eknek láttuk, a felvételi iroda megfelelő, főállásban közösségi médiára összpontosító munkatársa jóvoltából. Jenny, aki otthonosan mozog ebben a világban, közelről követte az ott összegyűjtött adatokat, mint például az egyenletesen hétszáz körüli Twitter-impressionst.

Értékelés

Aki foglalkozott már rendezvényszervezéssel, az tudja, hogy a részvételt nem lehet előre kiszámítani. 25 diákra számítottunk, de ennek a duplája jelentkezett. Nem lehet előre megjósolni, melyik történet lesz sikeres. Eredetileg az álmatlansággal akartunk kezdeni, gondolván, hogy a téma biztos közel áll mindenkire. Csupán logisztikai megfontolásból hoztuk előre Neil Gaiman novelláját (Jenny nyári tanóráinak időbeosztása miatt), ami jó döntésnek bizonyult. A fiatalabb korosztály könnyen azonosult a műben történetekkel, és az első tartalmas fórum-bejegyzések megadták az alaphangot a további vitákhoz.

Azt főleg nem lehet előre kiszámítani, hogy mikor érnek rá a diákok, hogy bekapcsolódjanak a vitába vagy személyesen részt vegyenek az élő eseményen. Hallottunk sikeres péntek esti rendezvényekről, de mi inkább a délutánokat választottuk, a hét közepén, szerdai napon, kivéve a Joyce Carol Oates-beszélgetést, ahol az író által választott időpontban tartottuk a vitadélutánt.

Ugyancsak kiszámíthatatlan, hogy a technika mikor hagy cserben bennünket. Alapból arra készültünk, hogy bármikor. A három hónap alatt szinte minden előfordult: áramszünet, hurrikán, szerverleállás az egyéni komputerproblémák mellett. Egy élő esemény kapcsán ezek mindegyikét előre számításba kell venni. Judit előrelátóan forgatókönyvet készített, minden eshetőségre felkészülve, amire gyakran szükség is volt.

Legnagyobb élő eseményünk, a világhírű író villámlátogatása pont akkor történt, amikor a Webex-szolgáltatás olyannyira leállt, hogy akinek addig nem volt beállítva a bejelentkezése, az nem is tudott belépni. Az ötszáz körüli regisztrált jelentkezőből alig kétszáz vett részt, miközben a többiek e-mailben panaszkodtak a rendezvényszervezőknek. A program kezdete előtt fél órával nyilvánvaló volt, hogy maga Joyce Carol Oates sem tud bejelentkezni. Se kép, se hang, a készenlétben álló informatikus szakember összes próbálkozása ellenére sem. A halasztás nem jöhetett számításba az író szigorú munkarendje miatt. Ehelyett az a meg-

oldás született, hogy a párbeszéd telefonon keresztül fog történni. Szerencsére előre elküldtük neki a felolvasásra kiválasztott részt, a szerkesztett kérdéslistát, sőt, a forgatókönyv egyoldalas változatát is. Ebben, az írónövel folytatott beszélgetést leszámítva, percre lebontva szerepelt az összes szereplő összes mondata: a saját felvezetésünk mellett az eseményre előkerült főnökök általunk írott két-három mondatos panegyricusaival egyetemben (amitől az írónt megkíméltük), s hogy melyik szereplőt mikor tünteti el a képernyőről a háttérben tevékenykedő informatikus.

A beszélgetést vezető Nick egyébként sem könnyű, online showműsorba illő feladatát nehezítette, hogy nem látta a beszélgetőpartner arckifejezéseit. Viszont a felkészülés meghozta az eredményt. A nyilvános program előtti igen rövid csevely során (az író nő kifejezetten kérte, hogy ne fárasszuk ki üres fecsegéssel) Nick meggyerő személyisége és két mondatból szembetűnő szakmai hozzáértése valahogy áttörte a falat. De ki gondolta volna, hogy a szerencsés véletlen folyamán Judit kezébe került *Ellery Queen Mystery Magazine* fogja végképp megnyerni Joyce Carol Oates-ot számunkra? A lapban közölt, sebtében beszaknelt legújabb novellája, amit előző nap mindannyian elolvastunk, a szeptemberben megjelenő új kötet címadó műve, a *Cardiff, by the sea* ugyanis hangvéletben és stílusban közel áll az általunk választott szöveghez. Nick egymondatos párhuzama a kettő között elég volt a tapasztalt egyetemi oktató, író nő számára. Nekünk pedig bizonyíték arra, hogy a megfelelő megközelítést választottuk: az író nő mint kreatív írás-oktató, sikeres szerző és professzor beszélget egy irodalomszakos, művelt és sokat olvasott PhD-jelölttel az egyetemi hallgatókból álló közönség előtt.

A technológia szempontjából a legmegbízhatóbbnak a Canvas-oktatófelület bizonyult, ami nagy reményeket ad az online tanév előtt. A program alapját képező vitafórum derekasan állta a sarat. Mivel a diákok maguk határozták meg, hogy mikor és mennyivel kívánnak a vitához hozzájárulni, a késleltetett forma, az egymáshoz láncszerűen kapcsolódó témák és a közösségi médiában megszokott tetszikelés más-más módon vonta be a különböző résztvevőket. Egyesek mindenhez hozzászóltak és a többiek véleményére is regáltak, gyakran néhány mondatban megfogalmazott, mély tartalommal. Mások csak olykor-olykor szóltak hozzá – vagy éppen soha, de folyamatosan követték a történéseket. Mindenki lehetőséget kapott, hogy idejének, kedvének és alkatának megfelelően önmagát adja a beszélgetésekben. Aki irodalom szemináriumra áhítozott, megkapta. Aki olvasgatni akart, nem beszélgetni, annak volt mit. Mi hárman pedig, a hét napjait egymás közt beosztva, igyekeztünk szinte mindenre reagálni.

A részalmazok összege

Össességében elégedettek lehetünk a programmal és a diákság részvételével. Mitagadás, a karantén csúcspontjára időzített első rész magas részvételi aránya a második periódusra csökkent, aminek oka sokféle lehet: az időbeosztástól kezdve

a választott novelláig. De azt is gyanítjuk, hogy a digitális kifáradás, amit magunkon is tapasztaltunk, körülbelül ekkorra érte el a diákokat, akik a szigorítások enyhítése után igyekeztek nem számítógéphez láncolva tölteni az egész nyarat. Egyes résztvevők jelezték, hogy a nyári tanulás sokkal nagyobb erőfeszítést igényel, mint ahogy azt előre sejtették.

Általában igen jó visszajelzéseket kaptunk. A könyvklub diákjai nagyra értékelték a lehetőséget, hogy értelmesen tölthették a szabadidejüket, egyedül, de nem magányosan, miközben közösségre találtak és magabiztosabbá váltak az online tanulási környezetben. Többen érdeklődtek, hogy folytatjuk-e a könyvklubot az ősszel.

A program továbbfejlesztésére számos lehetőség kínálkozik. A diákok töredéke fog visszatérni az egyetemre, nagy részük továbbra is online vesz részt az oktatásban. Számukra találtuk ki az évközi és nyári projektet keresztezve a *Tales we read*, vagyis *Történetek, amiket olvasunk* elnevezésű legújabb, hibrid programunkat, aminek alapját ugyancsak novellák és egyéb rövid történetek képezik majd. Ez a korábbi félévekhez hasonlóan a harmadik héten indul egy nagyobb eseménnyel, folytatva a Harry Potter-napok hagyományát.

Nyári olvasóprogramunk akár a 2020-as év jelképe is lehet. Megerősítette számunkra, hogy a divatos próba szerencse hozzáállás helyett inkább a korábbi példákra és tapasztalatokra alapozva érdemes az ismeretlen helyzetet megközelíteni, a lehetőségeket feltérképezni, majd az adottságokat és korlátokat figyelembe véve tervezni, esetleg menetközben itt-ott módosítani. A virtuális könyvklub sikerét elsősorban annak tulajdonítjuk, hogy arra építettünk, amihez értünk és amiben korábban gyakorlatot szereztünk. Ezeket adaptáltuk az új helyzetre, nem elhanyagolván a könyvtár szerepét a virtuális intellektuális közösségi életben. Ráadásul, mindenki azt csinálta, amit szeret és amihez ért.

Jegyzetek

1. Rutgers Egyetemi Klubok és Szervezetek honlapja <https://rutgers.campuslabs.com/engage/organizations> (2020.08.30.)
  2. Books We Read honlap a Rutgers Egyetemen. <https://sites.rutgers.edu/books-we-read/> (2020.08.30.)
  3. Canvas kézikönyv. <https://www.elte.hu/dstore/document/4593/Canvas-kezikonyv.pdf> (2020.08.30.)
  4. Summer Tales Book Club LibGuide. <https://libguides.rutgers.edu/SummerTales> (2020.08.30.)
-
-